

Dinsdag 26 november 1918 – ochtendeditie

Gevangenen uit Duitsland.

Gisteren namiddag zijn 263 Belgische en Franse krijgsgevangenen uit Duitsland te Nieuweschans aangekomen.

De ontploffingen in Brussel.

Brussel, 25 november. De commissie welke uit door de Belgische justitie aangewezen deskundigen en vertegenwoordigers van de Spaanse regering is samengesteld, is een onderzoek begonnen naar aanleiding van de ontploffingen, die in de stations te Brussel en op talrijke punten in het land hebben plaats gehad. In gemeenten in de Kempen zouden sporen zijn aangetroffen, die onweerlegbaar aantonen dat de ontploffingen zijn veroorzaakt door bommen, welke na een zekere tijdsduur ontploffen.

Duitse troepen door Limburg en Duitse torpedoboten uit Antwerpen.

(Officieel). Naar aanleiding van berichten in buitenlandse dagbladen omtrent de doortocht van Duitse troepen van België naar Duitsland door Limburg en omtrent de houding door de Nederlandse regering aangenomen ten aanzien van uit Antwerpen komende Duitse torpedoboten en van sleepboten, die langs de kanalen uit België naar Nederland zijn gekomen, deelt het ministerie van buitenlandse zaken het volgende mede:

1. De voorwaarden van de wapenstilstand, die op 11 november in werking trad, waren zodanig, dat met een hervatting van de vijandelijkheden niet behoefde te worden rekening gehouden. Het geïnterneerd houden van troepen der oorlogvoerenden had derhalve geen zin meer, en de vrijlating van de zich hier te lande bevindende geïnterneerden van beide partijen lag voor

de hand. De regering besloot des te eerder, daartoe over te gaan, daar de Britse regering liet weten, dat die vrijlating, ook ten aanzien van de Duitse krijgsgevangenen hier te lande, hij haar geen bezwaar ontmoette. Onder die omstandigheden was het doelloos, Nederland anderzijds opnieuw te bezwaren met een groot aantal geïnterneerden en zulks op een tijdstip, waarop de hulpverlening aan grote scharen vluchtelingen uit Noord-Frankrijk en aan de te verwachten talrijke vrijgelaten krijgsgevangenen van de entente uit Duitsland bij de abnormale toestand de grootste moeilijkheden deden voorzien op het stuk van huisvesting, onderhoud en vervoer.

Tegen het afwijzen van het verzoek der Duitse troepen verzette zich het belang der bevolking in Noord-België. Immers volgens de ontvangen berichten waren gewapende conflicten niet uitgesloten tussen de bewuste troepen en andere Duitse troepen, waarvan onvermijdelijk die bevolking de terugslag zou ondervinden, voor zichzelf en haar bezittingen. De regering besloot daarom, dat de bewuste troepen, die ten gevolge van het wapenstilstandsverdrag België binnen een bepaalde tijd moesten hebben geëvacueerd, en die noch voor internering in aanmerking kwamen, noch waren terug te wijzen, toe te staan, zich ter bekorting van hun weg over Nederlands grondgebied naar Duitsland te begeven, onder controle en op voorwaarde, dat wapens en oorlogsmateriaal in Nederland werden achtergelaten.

Van dit voornemen werd door de minister van buitenlandse zaken de volgende ochtend mondeling mededeling gedaan aan de daartoe aan het departement uitgenodigde gezanten van de Verenigde Staten, van België, van Frankrijk, van Groot-Brittannië en van Italië. Tegen deze mededeling werden geen bezwaren geopperd.

2. Volgens de neutraliteitsproclamatie worden oorlogsschepen der oorlogvoerenden, die binnen het Nederlands rechtsgebied komen, zonder dat die binnenkomst volgens de proclamatie gewettigd is, geïnterneerd. Dienovereenkomstig is gehandeld ten opzichte van de uit Antwerpen gekomen torpedoboten.
3. Het is bekend, dat de Nederlandse regering aan uit België komende schepen de doorvaart naar Duitsland niet toestaat, wanneer de schepen aan Belgische eigenaars zijn ontnomen. Schepen, waarmee dit niet het geval is, zijn vrij om naar Duitsland te varen.

Belgische geïnterneerden.

De 350 Belgische geïnterneerden, die in verschillende industriële bedrijven te Tilburg werkzaam zijn geweest, keerden vandaag naar België terug.

Zondag hebben de Duitse soldaten Maaseik ontruimd. Nauwelijks was de laatste Duitse soldaat bij Roosteren de Maasbrug over, of de bevolking begaf zich met bekwame spoed aan het opruimingswerk; de straten werden geschrobd en schoongeveegd.

In een minimum van tijd wapperde weer van bijna alle huizen de Belgische driekleur.

De burgemeester maakte bekend, dat tegen de avond enige militairen, voorposten van de geallieerde legers, zouden worden ingekwartierd.

Deze mededeling werd door de bevolking met vreugde begroet.

In een drietal huizen, waarvan de bewoners tijdens de Duitse bezetting met de vijandelijke officieren en soldaten gemene zaak hebben gemaakt, werd alles kort en klein geslagen.

Men schrijft ons uit Maastricht:

Van de afkondiging van de wapenstilstand af en dus ook van het ogenblik af, dat het terugtrekken van het Duitse leger begon, is er in het zuiden van het land dagelijks een uittocht geweest over de grens als nooit tevoren. Toen men eenmaal wist, dat men ook zonder pas de grens kon overschrijden, spoedde ieder zich naar België, eensdeels om de verwoesting van Visé te aanschouwen, maar ook om de terugtocht te zien van dat grote leger, dat in 1914 zo siegesbewust langs Moelingen en Berneau en Warsage België binnendrong. Dag aan dag heeft men duizenden manschappen, kanonnen, cavalerie, mitrailleurs, enz. enz. de brug bij Visé kunnen zien overtrekken, komende van de linker Maasoever en dan langs de enkele wegen, die er zijn, de weg naar het vaderland zien inslaan. Gisteren, in de laatste dagen, zijn we nog eens een kijkje gaan nemen. Met de trein naar Eijsden. De toeloop was zo groot, dat velen blij waren met een plaatsje in de bagagewagens. En eindelijk, na met levensgevaar door de douanezaal (want er wordt weer aardig wat gesmokkeld) te zijn gekomen, voeren ons verschillende wegen naar het doel.

Van ver al treft ons het reusachtige werk, door de Duitsers in de oorlogsjaren hier begonnen en voltooid. Die spoorweg met zijn beide viaducten en zijn indrukwekkende brug over de Maas, over welke vier sporen lopen en die ongeveer 30 meter breed is, de hoogten van die viaducten en bruggen waarvoor het terrein moest opgehoogd worden, aan de overkant van de Maas een tunnel, hij zou bewondering afdwingen voor wat in zulke korte tijd is tot stand gebracht, ware het niet, dat hij, zoals men ons uit geloofwaardige bron mededeelde, gemaakt is door 100.000 Russen misschien, krijgsgevangenen, die het werk der paarden moesten verrichten. Hoeveel hebben er het leven bij gelaten en hoe zijn ze er behandeld?

Voor een groot gedeelte hebben ze gehuisd in de kelders der verwoeste woningen.

Nauwelijks in Moelingen aangekomen, waar enkele huizen reeds weer opgebouwd zijn, andere nog puinhopen lijken, waar het gras en onkruid welig tieren, zien we een hele karavaan voertuigen staan van allerlei slag, een eindeloze karavaan. Op alle wagens voorraden, meest zaken, waarvan we de inhoud slechts kunnen vermoeden. De erbij horende Duitsers, onverschillig, niet onvriendelijk, blij met een enkel woord, dat men hun toevoegt en dan de weg op naar Visé, waar in het college St. Hadelin een Rode Kruiscolonne in- en uitloopt en zich klaarmaakt om te vertrekken. Even daarvoor een bord, midden over de weg gespannen: Achtung Feldbahn. Hier een verlaten werkplaats, thans slagerij, waar de halve runderen op wagens worden geladen en rijden naar de overkant van de Maas, waar de drie laatste divisies nog zijn, die 's nachts moesten marcheren tot de Duitse grens. Aan de muur van het college staat: Hier werden Kriegsandenken verkauft. En er is aardig wat de grens overgegaan voor een appel en een ei. Verrekijkers, dolken, Brownings, helmen, gasmaskers, veldflessen, ja, wat zag men niet al meeslepen.

Op de terugweg hoorden we, dat door onze Nederlandse ambtenaren veel is afgenomen en ons werd bij het betreden van de Nederlandse grens gevraagd: dames, geen helmen, geen gasmaskers bij u? We moesten ons in Visé een weg banen tussen de voertuigen en paarden door, die daar weer een nieuwe stoet vormden en langs de Marschstrasse nach Aachen, zoals we op een muur lazen, de reis naar Duitsland aanvaardden. Een Eierkutsche was er ook bij en geen wagen, of hij had een opschrift. Parolen ach der Heimat, of Parole zur Muttern of zum Liebchen of zum Hofbräuhaus. We zagen enkele rode, enkele roodzwarte, maar veel zwart-wit-rode vlaggen. We hoorden geen officieren bevelen geven. Ieder deed zijn werk, maar gemoedelijk. Soldaten met witte band om de arm, waarop

Strassenordnung hielden de wacht aan de brug over de Maas en regelden er het verkeer. Juist kwam er een hele file wagens met mijnwerpers erachter, maar verder troepenvervoer was er niet. De laatste dagen was er ook geen enkele trein meer over de brug gekomen, en de pontonbrug, die de Duitsers in het begin van de oorlog over de Maas geslagen hadden, was verdwenen.

Het broodrantsoen in België is verhoogd tot 400 gram per dag.

Men meldt ons uit Luik op 19 november:

Heel Luik is met vlaggen getooid. Grote troepen Russische soldaten, die voor de Duitsers aan spoorwegen enz. gewerkt hadden, lopen er rond. Ook vele soldaten der geallieerde mogendheden, die krijgsgevangen geweest waren. Ze slaan het wegtrekken der Duitsers schade.

Er is hier vlees in overvloed. De prijzen zijn ongeveer als in Nederland. Om 6 uur 's avonds worden alle winkels en kantoren gesloten. De burgemeester verzoekt de burgers niet na 7 uur op straat te komen, om geen last te krijgen van dronken Duitse soldaten. Ook wordt gewaarschuwd tegen ontploffingen en de grootste voorzichtigheid ten opzichte van alle plaatsen, die voor munitieopslag gediend hebben, wordt aanbevolen.

De bevrijde geallieerde soldaten worden vrijwillig bij de burgerij ingekwartierd. De Duitse militaire spijswagens voorzien ook de arme burgerij van voedsel. Ze waren rijkelijk voorzien van vlees, terwijl enkele militaire keukens aan het slachten waren. Aanstaaende dinsdag verwacht men de binnenkomst der Belgische troepen.

Dinsdag 26 november 1918 – avondeditie

Spijkers zoeken op laag water.

De overwinning der Franse legers heeft geen gelukkige terugwerking op de Franse pers. Deze begint de gewoonten aan te nemen van de Duitse pers onder het ten toppunt gevoerde militaire systeem. Hoog van toon en dreigend tegenover de zwakken.

In de laatste dagen moet ons land het ontgelden wegens de doorlating van Duitse legeronderdelen door Limburg, en de internering van een aantal Duitse marinebootjes (motorbarkasjes, kleine torpedobootjes enzovoort). Dat dit alles spijkers zoeken is op laag water, is reeds uit het officiële bericht in ons ochtendblad gebleken.¹

Er is op het oorlogsterrein een wapenstilstand gesloten, die feitelijk gelijk staat met de capitulatie de Duitsers. Van de zijde der entente zijn tot in het overdrevene toe alle maatregelen getroffen, opdat het de Duitsers onmogelijk zou zijn, de oorlog te hervatten. De Duitse legers moeten alles overgeven, waardoor ze nog in staat zouden zijn, stand te houden of tegenstand te bieden, en worden vervolgens in ijlmarsen de Rijn over naar huis gejaagd. Welk redelijk bezwaar kan er nu zijn, indien Nederland de reis huiswaarts van een deel der voormalige Duitse legerscharen ietwat vergemakkelijkt? De entente moest er veeleer dankbaar voor zijn.

Het misbaar der Franse pers is, dunkt ons, een grote en roemruchte natie volkomen onwaardig. Uit België bereiken ons herhaaldelijk berichten over wangedrag van de nog achtergebleven Duitse legeronderdelen. Het kan de Belgen niet anders dan aangenaam zijn,

¹ Dit bericht bereikte ons zo laat, dat het niet in onze gehele oplage kon worden opgenomen. Onze lezers treffen het opnieuw in dit blad aan.

indien de Duitsers langs alle wegen zo snel mogelijk het land verlaten. Die door ons land worden geleid, worden daarenboven nog ontwapend, hetgeen met de troepen die onze grenzen mijden niet het geval is. De doortocht door ons land werkt dus het goede succes van de voorwaarden bij de wapenstilstand nog in de hand. Het is waarlijk op het kinderachtige af, op deze doorlating, die voor België en de entente niet anders dan voordelen oplevert, aanmerkingen te maken. Ons land heeft gedurende de vier jaar oorlog de neutraliteit naar alle kanten stipt in acht genomen; het heeft daarenboven een hoge mate van gastvrijheid betoond tegenover honderdduizenden uitgewekenen van alle ententelanden. Op het ogenblik zelf, waarop wij aan enige onderdelen van het in staat van ontbinding verkerend Duitse leger de reis huiswaarts vergemakkelijken, wordt ons land overstromd met Franse, Engelse en andere krijgsgevangenen, aan welke hier met liefde en voorkomendheid de behulpzame hand wordt geboden. Men staat slechts verbaasd, dat de Franse pers, die van dit alles toch ook op de hoogte moet zijn, zich niet schaamt, ons land over de doorlating van deze ongelukkige Duitse verslagenen lastig te vallen.

Ook de grief over de toelating en de internering van de Duitse scheepjes uit Antwerpen heeft geen zin hoegenaamd. Deze scheepjes zijn aan precies dezelfde regels van neutraliteitsrecht onderworpen, die heel de oorlog door hebben gegolden. Ze zijn hier ontwapend, en worden streng bewaakt. Ze zijn ons met hun "gedemocratiseerde", dit wil zeggen min of meer troosteloze en niet van sterke drank afkerige, bemanningen geenszins welkome gasten. Veel liever ware het ons geweest, indien de geallieerden bij het wapenstilstandsverdrag over de scheepjes, die toen nog te Antwerpen lagen, zich zekerheid hadden verschaft, opdat ze niet naar ons land zouden uitwijken. Ten aanzien van deze onbetekenende bootjes is dit blijkbaar niet nodig gevonden. Maar

men moet toch aan de kant der geallieerden de waarschijnlijkheid hebben overwogen, dat de scheepjes, indien ze buiten het wapenstilstandsverdrag werden gelaten, niet te Antwerpen zouden blijven. Hoe ter wereld is het dan nu in billijkheid mogelijk, bedenkingen te maken, nu geschiedt wat men redelijkerwijze moet hebben voorzien?

Tenslotte het verblijf van de gewezen Duitse keizer hier te lande. Dit geval lijkt ons weinig interessant, en we zullen daaromtrent volstaan met twee opmerkingen. In de eerste plaats deze, dat Engeland zonder bezwaar steeds uitgeweken vorsten geherbergd heeft. Louis Philippe, Napoleon III, Manuel zijn, menen wij, in Engeland gastvrij ontvangen. Ook Parijs is om de koningen in ballingschap in zekere tijden bekend geweest. Had dan Nederland, dat ten opzichte van de verlening van huisvesting aan uitgewekenen en verjaagden een geschiedkundige roeping heeft, aan Willem II de deur moeten wijzen?

Nu zijn er, die menen, dat de gewezen keizer als zijnde een misdadiger behoort uitgeleverd te worden. Wij laten in het midden in hoever Willem II persoonlijk voor de oorlog kan worden aansprakelijk gesteld, en dus zo niet naar de letter van de wet dan toch moreel als een misdadig man zou moeten worden beschouwd. Het eerste licht daaromtrent moet nog schijnen. Doch, nemen wij een ogenblik aan, dat zijn schuld waarschijnlijk is. Dan is toch, dunkt ons, diegene, die zijn uitlevering zou kunnen verlangen, naar de regels van het uitleveringsrecht, dat men toepassen wil, de Duitse regering, niet de Franse of de Engelse.

Willem II wordt, wegens de positie, die hij vroeger bekleed heeft, hier te lande beschouwd als een vreemdeling, die gevaarlijk kan zijn voor de publieke rust. Op grond van artikel 13 van de wet tot regeling van de toelating en uitzetting van vreemdelingen is hem een bepaalde

plaats binnen het koninkrijk tot verblijf aangewezen – hoorden wij zeggen. Maar de mededeling van het koninklijk besluit in lid twee van artikel 13 der genoemde wet bleef tot nu toe uit. Het lijkt ons gewenst, dat men hier te lande de inzichten van onze regering eens zal vernemen.

Minderwaardig gestook.

Onze correspondent schrijft uit Brussel op 25 november:

Het is onze lezers bekend, dat de Franse pers enigszins zenuwachtig is geworden over het feit, dat Duitse troepen, na ontwapening, door Limburg op zijn smalst naar Duitsland zijn doorgelaten; waarschijnlijk treft ook hier de gebrekkige inlichtingendienst van het ministerie van buitenlandse zaken een deel van de schuld. Voor geen weldenkend mens was echter te voorzien welk venijn de nu bij ons wel berucht geworden XXe Siècle daaruit zou trekken. Dit blad begint zijn artikel ongeveer aldus: reeds in 1914 gingen geruchten, dat Nederland de welwillendheid zover gedreven had om Duitse troepen doortocht door Limburg te verlenen; wat hiervan zij ... en op die manier nog wat suggesties.

Het is overbodig te vermelden, dat de heer van Vollenhoven, onze altijd waakzame minister resident, een geharnast protest aan de pers heeft gezonden en deze gif dragende canard terstond zijn vleugels heeft afgesneden. Maar intussen moet men weten wat XXe Siècle waard is.

Krijgsgevangenen uit Duitsland.

Gisteren is een konvooi van P. Smit met circa 1200 Fransen, uit Duitse krijgsgevangenschap ontslagen, op weg naar Antwerpen, Lobith gepasseerd.

Te Maastricht zijn gisteren aangekomen 50 burgerlijke krijgsgevangenen, 47 Belgen en 3 Fransen, die allen uit het gevangenenkamp in Holzminden kwamen, waar sommigen reeds meer dan twee jaar vertoefd hadden. Beladen met kisten, koffertjes en verdere bagage trokken zij zingend door de stad naar de hoofdwacht.

Gisteren zijn te Oldenzaal drie Franse en drie Belgische krijgsgevangenen over de grens gekomen, ontvlucht uit Soltau en Königsmeer.

Gent, 23 november. Vertraagd. Zijn benoemd tot minister van staat de oud ministers Carton de Wiart, Paul Segers, Van de Vijvere; verder ook, Ernest Solvay, Michel Levy, Adolphe Max, Emile Francqui, Ernest van Hoegaarden.

Uit Luik.

Men meldt ons:

Was de stad Luik al in een feestroes van 11 november af, zondag 24 november was de bevolking als uitgelaten, vooral na de proclamatie van de burgemeester, die aangeplakt was en waarin hij het volk bedankte voor de correcte houding, tijdens de terugtocht der Duitsers. Maar nu hedennacht de laatste Duitsers Luik verlaten hebben, is er reden tot losbandige vrolijkheid. Nu, daar hebben de Luikenaars dan ook druk gebruik van gemaakt. De bevolking was door het dolle heen. Er was overal muziek. Om 12 uur was er een optocht der verminkten, die defileerden voor het paleis, onder de tonen van de Belgische, Franse en Engelse volksliederen. Van de vlaggentooi in de stad kan men zich geen denkbeeld maken. Niet één vlag, maar zoveel als er aan elk huis kunnen bevestigd worden, wapperen er lustig op los. Op de Place Verte in het magazijn van Vaxelaire waren

er honderden, zowel de Amerikaanse als de Franse, Engelse en Belgische. Duizenden vreemdelingen waren in de stad. Er was geen doorkomen aan. De geallieerde troepen waren er nog niet. Wel zijn er veel geallieerde krijgsgevangenen, die door de bevolking gastvrij worden opgenomen. Donderdag verwacht men er het koninklijk paar. In de hotels was het stampvol. Men at er goed voor 10 mark. Behalve vlees, dat er op het ogenblik goedkoper is dan bij ons, is alles schandelijk duur. Onder andere een paar glacéhandschoenen 50 F, een zijden blouse 250 F, een stuk zeep 5,50 F, en een doosje lucifers 0,60 F.

Van Maastricht uit vaart elke dag een boot tot Herstal, waarmee honderden passagiers vervoerd worden, vandaar gaat het per tram naar Luik. Vele Belgen maken van deze gelegenheid gebruik, om naar Nederland te komen en hier de dingen te kopen, die in Luik te duur zijn.

Het Vlaams-Belgisch verbond deelt het volgende mede uit een toespraak van monseigneur Rutten, bisschop van Luik, aan de geestelijkheid van zijn bisdom:

"Nauwelijks hadden de Duitsers het land bezet, of ze poogden de naijver tussen Vlamingen en Walen op te wekken en in hun onderling verkeer tweedracht en verbittering te brengen. Volgens hen moest België in twee worden gescheiden, omdat het twee verschillende rassen groepeerde. Ze toonden plotseling een grote voorliefde voor de Vlamingen, die ze hun broeders naar de oorsprong noemden. Dit belette hen niet om hen te doden en te gronde te brengen, net zoals de Walen, maar na het eerste ogenblik van hun kwade luim, toonden ze een levendig belang voor de taalgrievan van het Vlaamse volk. Ze wilden recht doen, zegden ze, aan hun rechtmatige eisen, die te lang waren miskend.

"Ongelukkig vonden hun tegemoetkomingen een goed onthaal bij enkele ontevreden, gegriefde en fanatieke geesten, en zodoende ontstond een nieuwe partij, deze der "activisten". Zij huldigt als beginsel, dat het dwaas zou zijn van de bezetters hervormingen te weigeren, waarvan de noodzakelijkheid was vastgesteld, maar die tot dan tevergeefs aan de Belgische regeringen waren gevraagd. De Duitsers richtten de Vlaamse hogeschool te Gent in, maakten het gebruik van de Nederlandse taal verplicht in het bestuurlijk verkeer van de Vlaamse provincies, deden de voorschriften van de wet op het middelbaar en lager onderwijs in geheel het Vlaamse gedeelte van het land met grote stiptheid uitvoeren, enzovoort.

"Al deze hervormingen waren goed op zichzelf, maar ze mochten niet van de vijand komen. De vaderlandsliefde en de politieke wijsheid eisten tot de vrede te wachten, en aan de wettelijke en constitutionele machten de tijd en de verdienste te laten, eindelijk de gelijkheid ten opzichte der talen tussen de Belgen te herstellen. Daarenboven waren verschillende van deze hervormingen reeds voor de oorlog ontworpen en de regering legde geloften voor de toekomst af. Ontwerpen en beloften hadden echter het ernstig nadeel laat en voor enkele heethoofden te laat te komen.

"Het geschiedde om het vaderland in tweeën te scheuren en in België voor te bereiden hetgeen zich in Rusland kwam te voltrekken, dit is de oprichting van twee autonome staten, waarvan één tenminste, Vlaanderen, zich onder de hoede of eerder onder het juk van Duitsland zou bevinden. Aldus kwamen de activisten tot een openlijke opstand tegen de overheid van het land, hun gedrag was niets minder dan een samenzwering met de vijand, om België te verbrokkelen en zijn onafhankelijkheid op te offeren.

"Het Vlaamse volk begreep instinctmatig de antivaderlandse strekking van de activistische beweging en wees haar met verachting

af. Al de pogingen van een teugelloze propaganda strandden op zijn gezond verstand en zijn aanhankelijkheid aan de nationale zaak. Het gevaar bestaat in elk geval, en indien de door het wettig gezag afgelegde beloften niet gehouden werden, zouden de meest ernstige gevolgen te vrezen zijn. Deze zouden met geheel hun gewicht terugvallen op de daders van dusdanige rechtsweigering.

De activisten, zo Vlamingen als Walen, bedreigen het Belgische vaderland met een ware vernietiging. Ze zijn echte revolutionairen geworden. En meer: het Vlaamse activisme veroorzaakt het grootste nadeel aan de zaak die het beweert te dienen, door op haar en op de flaminganten, die haar door wettige en wettelijke middelen verdedigen geheel het hatelijke van zijn schandelijk samengaan met de vijand en van zijn anti-vaderlandse praktijken te doen terugvallen. Hun tegenstanders zullen niet nalaten dit als wapen tegen hen te gebruiken. Echter, zowel als wij de buitensporigheden van het activisme moeten bestrijden, moeten wij de rechtmatige eisen der flaminganten, dit is van de ware vrienden en verdedigers van Vlaanderen, steunen.

De Luxemburgers en België.

De volgende telegrammen werden gewisseld tussen de Raad der Luxemburgse patriotten in den vreemde en de heer P Hijmans, minister van buitenlandse zaken van België:

"Het comité van de bond der Luxemburgse patriotten in den vreemde, sprekend in naam van het overweldigd vaderland en vertegenwoordigend talloze landgenoten in de geallieerde en neutrale landen, drukt zijn bewondering uit over de glorierijke legers der trouwe garanten van Luxemburg. Het begroet de dag, waarop Luxemburg hen de bevrijding zal verschuldigd zijn."

Was getekend Decker.

"De groet door uw bond gestuurd, zou graag aanvaard worden door onze soldaten, waaronder talrijke dappere Luxemburgers zijn, broederlijk met de Belgen verenigd voor een zelfde ideaal van onafhankelijkheid en eer, strijdend voor de bevrijding van onze beide landen. In hun naam dank ik u voor deze blijk van genegenheid".

Was getekend Hijmans.

Aan een mededeling van het Vlaams-Belgisch verbond ontlene wij het volgende:

De "Vlaamsche Wachter", een der geheime bladen, die tijdens de bezetting van België buiten de censuur om verschenen, begroet in zijn 13^e nummer van de tweede jaargang de koning in een bevrijd land en roept de helden van de IJzer een hartelijk welkom toe.

Ten opzichte van de Vlaamse Beweging neemt "De Vlaamsche Wachter" het standpunt in, dat door dr. Frans van Cauwelaert en mr. J. Hoste jr. in het weekblad "Vrij België", alsmede door het Vlaams-Belgisch verbond werd voorgestaan.

In het artikel "Geen verbroedering" wordt gezegd: "wij aanvaarden generlei gemeenschap met het activisme".

In het artikel "Voor Vlaanderen!" wijst de redactie erop, dat zo ze standvastig tegen de activisten heeft geijverd, ze daarom Vlaanderen's levensrechten niet verloochent. "Herhaaldelijk werd betuigd, dat wij, die nochtans anders weigerden wat de bezetter listig voor Vlaanderen ter verleiding ons bood, hoe Vlaanderen er in de grond ook recht op had, dit recht later zouden vragen, eisen, nemen, wanneer we terug in een hersteld België tegenover de eigen, door het volk verkozen regering zouden staan. Onze werking was gericht

tegen de verderfelijke strekking van het activisme, niet tegen het voorwerp, het doel van die strekking: Vlaanderen".

Nu het activisme met de bevrijding van België in het niet is gezonken, verklaart "De Vlaamsche Wachter":

"Met alle eerlijke middelen, ook de krachtigste, gaan wij het Vlaams programma ten uitvoer leggen. En nu weze het hier nog eens duidelijk en onverbloemd herhaald, ter bescherming van de ons verdacht gemaakt hebbende activisten, ter ontzuivering van de ons misschien door een overwinningsscantate te paaien wanende franskiljons en niet het minst ter blijde bevestiging van het vertrouwen, dat miljoenen Vlamingen in de passieven stelden en blijven hebben: wat we willen, zullen we werkelijkheid maken".

De redactie zegt overtuigd te zijn, dat "in het eerlang herstelde België, het Vlaamse vraagstuk kan en zal opgelost worden door de geest, niet door het geweld"; en dat de regering onmogelijk kan weerstaan "wanneer wij, met onze bezonken bewijsvoeringen en onze bezadigde beslistheid haar het verlangen, haar de wet van vier miljoen Vlamingen ter bekrachtiging zullen voorleggen."